

קהילת המחאה בכרמיאל עוברת ממאהל למעגל
סיכום של מעגל שיחה ראשון מחוץ למאהל
"חזון לבסיס ערכי – מה אנחנו רוצים?"

בוצעו תיקוני הקלדה 20.9.11

מוצ"ש 17.9.11 (21:30-23:45), בית למדע ועמדה

סבב נוכחים:

ארז צייגר [דרור ישראל], תום אדלשטיין [דרור ישראל], אבי לויטס [כלכלן], ליאורה [גמלאית], גיא פנחסי [מורה], הייפה [פעילה], ראשל מלמד [עצמאית], דב קולר [פעיל], דניאל רוזני [דרור ישראל], דורון טל [פעיל], איתי אמדורסקי [דרור ישראל], אלון כרמל [דרור ישראל], עפרה אור [פעילה], לובה קור [פעילה], מרילין [פעילה], יעל מונר [פעילה], נעמי קיפר [פעילה], אמד סרחאן [פעיל, עמותת דיאליזה].

תום מדווח על פגישת צוותון חזון:

ביום ג', 13.9, נפגשו דב, עפרה, איריס, לובה, ארז ותום והיתוו מעגל שיחה לקראת ערב זה.

מחלקים לנוכחים קובץ דפים תחת הכותרת:

"ליצירתה של קהילה חדשה בכרמיאל ותחילתו של חריש עמוק בחברה הישראלית".

מקריאים קטע מדבריו של ברל כצנלסון:

"יצירתנו אינה יכולה להיות נמדדת אלא באמת-המידה של החזון שהביא אותנו היום ואשר רק בכוח עשינו מה שעשינו. גם תנועה שהייתה מקומץ לרבבות איננה רשאית לשקוט ולבטוח בהישגיה. בנינו אינו בניין אבנים, אלא בניין לבבות. אבן מונחת במקום שמניחים אותה, לב האדם תמיד מפרקס, תמיד זע ונע. בניין זה טעון תמיד התחדשות, בדיקה ובחינה, ותמיד יש לשאול אם הקו נטוי לקראת החזון."

מקריאים את דבריו של אברהם אדרת:

שויון ערך האדם

"אין ספק שצפונה בכך "כוונה" מיוחדת, מהותית מאד, הבאה להדריך את חיי האדם. ייחודו של כל אדם בא להורות לנו את ערכו העצמי, ייחודו זה מתעלה בהיותו הופעה חד פעמית בלתי חוזרת בחיים. מכאן הערך המיוחד שיש לחיי כל אדם, ערך שאינו נובע ממעמדו הכלכלי והחברתי או מכישרונותיו, אלא מעצם היותו אדם, הנושא איתו מלידתו את הניצוץ המיוחד אך ורק לו, ואשר ניטל עליו, בתוקף חוקי התולדה, להביאו לכלל ביטוי והגשמה בחייו הקצרים.

לפיכך יקרים חיי כל אדם, באשר הם גילוי חדש ומיוחד בעולם החיים. הוא חייב להתייחס אליהם בכבוד וביראה, לשמור עליהם כפיקדון יקר ולהביאם לידי גילוי מלא, במידת יכולתו. וכן יש לדרוש מזולתו להתייחס בכבוד ובקדושה אל חיי ואל ייחודו האנושי, ולתת לו את האפשרויות והתנאים לגילוי עצמותו זו ולמיזוגה בחיי בני אדם אחרים.

קדושת החיים, חיי כל אדם, היא, לכן, ערך - יסוד ראשון בערכי תרבות האדם. זהו ערך מוחלט, שאינו ניתן לויכוח או לפשרה, שאינו תלוי במעמדו של האדם, בכוחו או בכישרונותיו, אלא נובע מעצם מהותו האנושית, הקיימת עומדת בו מיום לידתו ועד מותו.

קהילת המחאה בכרמיאל מעגל שיחה 17.9: "חזון לבסיס ערכי – מה אנחנו רוצים?" עמ' מס' 1

ומערך זה נגזרים ערכים אחרים, הנובעים ממנו ומשלימים אותו. אם קדושים החיים של כל בני האדם, הרי יש לכבדם ולתת להם את הזכות והתנאים לחיים מלאים. אין זו באה לו מגורמים חיצוניים אלא מעצם טבע חייו האנושיים.

חיים מלאים כיצד? הווה אומר: האפשרות לגלות את העצמי שבו את הגרעין הייחודי שהטבע העניק לו ורק לו, כדי להוסיף לחיים את מה שרק הוא יכול להוסיף להם - את צליל חייו המיוחד.

שוויון ערך האדם הוא, לכן, ערך ראשוני הנובע, לא משיקול פוליטי, כלכלי או חברתי, אלא מעצם מהותו האנושית. מהשוני המעניק לו את ייחודו. הפרת שוויון זה היא פגיעה בחוקי היסוד של החיים. היא מונעת מאנשים רבים את התנאים לגילוי עצמותם וייחודם ומצמצמת את גילוי החיים ואפשרויותיהם."

אין גדול ואין קטן במערכות הייחוד האנושי. "כל הממית נפש אחת מישראל כאילו החריב עולם מלא" - כל אדם הוא עולם מלא, יקר שיש לטפחו ולשמרו מפגיעה ומשקיעה. קיומו והתפתחותו חשובים לא רק לעצמו אלא לכלל האדם. לחיים כולם. שוויון ערך האדם מחייב לקיים את חירותו לחיות את חייו ללא הגבלות חיצוניות, במסגרת חוקים חברתיים מוסכמים. החירות מבחינה זו, היא ערך אנושי ראשוני הבא לאפשר את הצמיחה הטבעית והמשלימה של הגרעין הייחודי החבוי בכל אדם. צמיחה זו אינה יכולה להתהוות רק על ידי הסרת סייגים חיצוניים מכבידים, היא זקוקה לעידוד ולטיפוח. אין להסתפק, לכן, בהענקת חירויות פורמאליות בלבד, אלא להצמיח בסבלנות ובאהבה, את החבוי בקרקעית חייו של כל אדם."

דין מליאה:

ראשל: בסין מחקו את הפרט.

גיא: יש לנו כיום סכנה קיומית. מתרחשת "אטומיזציה" של החברה. אנחנו צריכים לחזור להיות "מולקולות". יש אנשים החיים על ויטמין P.

אבי: החוקים והתקנות הקיימים אמורים להגן בפני ויטמין P, אבל זה רק על הנייר. למשל, לו אולמרט חשש (מעונש) לא היה עושה מה שעשה. לו השלטון היה דואג לכוח אדם במשטרה ובבתי משפט הפרוטקציות היו נגמרות. כיום יש תעשייה של יצירת ג'ובים. לא מספיק רצון טוב, צריך אכיפת חוק, ללא עצימת עיניים!

עפרה: איך תגרום לכך שיאכפו את החוק?

אבי: להגדיל את כ"א במשטרה ובתי משפט. רק דברים שאתה יכול לכפות אותם ישימים.

חאמד: נכון, אין אכיפת חוק. לדוגמה בנחף, גזבר המועצה וחבריו עוברים על החוק. השלטון למעלה מלוכלך. משרד הפנים מנוהל כחברה פרטית. יש נתק בין המועצה לבין התושבים.

לובה: דוגמה בכרמיאל, [נחשפתי ל-] פירמידת כספים. ביקשתי לקבל רישיון עסק, ענו לי אין לנו רישיון עסק, אבל לא הסכימו להחזיר לי את הכסף [ששילמתי]. התלוננתי בעירייה במחלקת רישוי עסקים. . . יש חוקים אבל המשטרה לא פועלת.

יעל: הרצוג פעל לחקיקת חוקים שלא עמד מאחוריהם.

ליאורה עבדה כגננת. גימלתה נמוכה מאד משום שהמשכורת אחרונה שהיתה לה נמוכה מקודמותיה.

גיא: יש נתק בין משרד החינוך למשרד האוצר.

אבי: אנחנו יושבים כעת למען [גיבוש] חזון משותף ולא מקרים פרטיים. החוק נועד לעזור. אבל במקרים מסוימים הוא פועל להיפך.

היפה: אדם לא צריך לוותר על זכותו כאזרח. סיפרה מקרה של אזרח ישראלי ערבי שביציאתו לחו"ל בנתב"ג הודיעו לו שאזרחותו (המגובה בת"ז כחולה ודרכון ישראלי) אינה תקפה.

דורון: מציע שנדבר על החזון. הרי לשם כך התכנסנו כאן היום.

יש הסכמה לעבור לדיון במעגלים קטנים.

ליאורה מקריאה שיר מרגש על עוני (והולכת).

מתחלקים לארבע קבוצות (בנות 4-5 משתתפים) שדנו בנושאים הבאים:

1. דמוקרטיה

2. העלאת מודעות וחינוך

3. קהילתיות - מפגש אנושי

4. ערבות הדדית - סולידריות

חוזרים למליאה וכל קבוצה מציגה את שיחתה ואנשי המליאה שואלים או מגיבים:

1. דמוקרטיה

הדיון קוים לאור דבריו של פרופ' ראובן כהנא (ציטוט חלקי):
"חברה אזרחית חופשית לא יכולה להתקיים ללא מנגנונים והתארגנויות בלתי פורמאליים. . . מאפשרים לאנשים להתנסות בתחושה של חירות, מספקות אינטרסים אישיים וציבוריים ומאפשרות לאלה הנוטלים בהם חלק להתנסות בחוקים האוניברסאליים הסביסטיים של יחסי הגומלין. . . סדר חברתי דמוקרטי טומן בחובו פוטנציאל לצמיחתן של אנרכיה, מצד אחד, וטוטליטריות מצד שני, ולכן זקוק למנגנוני חברות בלתי-פורמאליים, כמכניזמים לטיפול וחיזוק גישות דמוקרטיות."

איתי מציג את מסקנות המעגל הקטן: **דברנו על דמוקרטיה פרלמנטרית וולונטרית. צריך לעשות שינויים. אם העם בוחר להדיר את רגליו מהשלטון אז אין תקומה לדמוקרטיה.**
אבי שואל: מה יהיו הסמכויות של הגוף הוולונטרי?
תשובה: "אשה לאשה" מביאה למודעות ציבורית.

דורון מעיר: יותר מזה, עמותות בישראל תרמו לחקיקת חוקים ותקנות. שתי דוגמאות: חוק אויר נקי וחוק הקרינה הבלתי מייננת. ללא גופים וולונטריים החוקים האלו לא היו נחקקים.

2. העלאת מודעות וחינוך

הדיון קוים לאור דבריו של מרטין בובר (ציטוט חלקי):
"עלינו לשמור את כוח פעולתנו הלאומית ולעשותו מפעל שמתנחל לבאים אחריו. . . מאבות לבנים ומדור לדור במשך דורות רבים. עלינו לעשות את שלא כסדרו לסדרו ואת פריצת הגדרים – כוח פועל תמיד."

עלינו להכניס את הדורות הבאים אחרינו בסדרי שירתה של אידאה, הצרה צורות למסורת ומולידה מסורת. . . וקצרה יד התעמולה המרתחת לבדה, להוציאם לפעולה, ואין דבר זה אלא כוחו הבונה של החינוך. אין מסורת קמה אלא אגב שימור רציפותה של פעולה גדולה."
דניאל: קראנו קטע שמדבר על אידאלים, איך מעבירים לדורות הבאים וענינו על השאלות המנחות:

א. למה מתכוון בובר באומרו מפעל שמנתחל לבאים, מדוע זה ישמור את כוחנו?

קהילת המחאה בכרמיאל מעגל שיחה 17.9: "חזון לבסיס ערכי – מה אנחנו רוצים?" **עמ' מס' 3**

- תשובתנו: חינוך לערכים בכל הגילים.
 דוגמה בהולנד יש בתי מדרש לעם וזה מתחיל לעבוד בארץ בפרויקט 1000 שולחנות.
 ב. איך ניצור חברה בה לכל אדם יש חלק מעשה האידיאלי המשותף?
 תשובתנו: כל דור צריך לתת ערך מוסף על בסיס הערכים שהונחלו לו.
 ג. מדוע אומר בובר כי "קצרה יד התעמולה המרתחת לבדה"?
 תשובתנו: לא מספיק דיבורים צריך גם מעשים.
 ד. הייתם רוצים לקחת חלק במעשה זה?
 תשובתנו: אנו כבר עושים זאת כעת.

3. קהילתיות מפגש אנושי

הדיון קוים לאור דבריו של ברל כצנלסון (ציטוט חלקי):
 "לכל פינה עלינו להכניס את החברות, בה הערובה לדרך פורייה להבא"
 תום: מפגש אישי חברתי משותף.
 הייפה: דיבור פנים אל פנים. לנסות להגיע להסכמה של כולם ובאין ברירה הצבעה.
 להוציא עיתון של המחאה.

4. ערבות הדדית – סולידריות

הדיון קוים לאור דבריו של ברל כצנלסון (ציטוט חלקי): "לא יהא זה מן היושר, אם אנחנו נבוא כיום ונמנע מלשתף בהישגינו, אשר רכשנו לנו, כל אדם שיבוא ויאמר לתת יד לנו, ויהיו דתו או גזעו אשר יהיו. כי אנחנו נשענים על כתפי עמי-תרבות אחרים. כל הבא ונותן ידו לנו ומתחבר אלינו, מודה בחוקת חברתנו ומקבל עליו את החובות של עדה זו שלנו, הרי הוא רשאי ליהנות גם מכל זכויותינו. . . ולכך יש דרך אחת: **מידת הסובלנות** הגדולה ביותר. . . **בן-אדם, אחי אתה!** . . . ורק מנדל צעק בקול איתן: **אבל אז יאכלו הזרים את לחמנו!** . . . לא מנדל, זו טעות גדולה. . . אלה המאחרים לבוא אינם מדלדלים אתכם, כי אם להיפך: הם מעשירים אתכם! . . . ברעם גדול נשמעה תשובתם של הנאספים. . . מצבנו רק הוטב. . . הנה היא אפוא התשובה. . . ככל שירבו בני האדם הבאים לעבודה, כן ילך מצב כולם ויוטב."

דיווח של דב: שאלנו למי יש זכויות בארץ? האם הזכויות קשורות למילוי חובות?

מתפתח ויכוח במליאה (אין המשך דיווח על השיחה במעגל הקטן).

ראשלי: צריך לדאוג קודם כל לוותיקים, להתמקד במי שגדל פה.

גיאי: החלוקה הדמוגרפית הבולטת ביותר היא 80% יהודים 20% ערבים ולכן צריך לבדוק קריטריונים לחלוקה תקציבית.

ראשלי: יש לנו תקציב סופי שאותו צריך לחלק. למשל, מעלים עולים ונותנים להם סל זכויות ע"ח חיילים וכו'

אבי: איך תקבעי את הקריטריונים?

עפרה (מתפרצת): מפריע לי הרעיון של הדרת עולים.

הייפה: ומה עם הדרת ערבים? כולנו תושבים וכולנו סובלים מהמצב הקיים.
 המדיניות [הקיימת] מפלה ערבים באופן ברור ואי אפשר להתחמק מזה. כולנו בסירה אחת!

חאמד: הבעיה היא הפריפריה. דוגמה, חולי דיאליזה בפריפריה מושפלים. אני מטפל ביותר

קהילת המחאה בכרמיאל מעגל שיחה 17.9: "חזון לבסיס ערכי – מה אנחנו רוצים?" **עמ' מס' 4**

חולים יהודים מאשר חולים ערבים מושפלים.

היפה: גם השוואת מחירים במגה בול מלמדת על הזנחת הפריפריה.

חאמד והיפה יוצאים ואחריהם יוצאות עפרה, יעל ולובה.

סיכום של ה"מליאה"

מענה נקיים מפגשים:

פעם בשבועיים קבלת שבת - הפעם הבאה במאהל בפארק אופירה, יום ששי 23.9
פעם בשבועיים מעגלי שיח - הפעם הבאה במוצ"ש 1.10 (תצא הודעה נפרדת על מקום המפגש).

איש קשר - רכז לעניין המפגשים - ארז צייגר 054-6738238

במפגש המעגלים הבא נמשיך לדון בנושאים הבאים כדי להגיע להסכמה:

- 1. דמוקרטיה - היש הסכמה כי לצד הדמוקרטיה הפרלמנטרית חייבת להתקיים דמוקרטיה וולונטרית? האם על האזרחים לקחת אחריות על התנהלות המדינה?**
- 2. העלאת מודעות וחינוך - יש הסכמה שזה גם תפקידנו. כיצד מנחילים את הערכים הלאה? כיצד מוציאים לפועל למידה משותפת, הרצאות, קורסים?**
- 3. קהילתיות - מפגש אנושי**
הצעה, כיצד לאפיין את המפגשים הבאים:
א. מפגש אנושי-חברתי ליצירת גיבוש רעיוני, קשר הדדי והתחלקות ברגשות
ב. מפגש פנים אל פנים (לא תקשורת מאחורי המקלדת)
ג. מנסים להגיע להסכמה משותפת ברב שיח. רק אם אין הסכמה גורפת עוברים להצבעה
ד. דיווח - הוצאת עיתון של המחאה
- 4. ערבות הדדית - סולידריות**
א. השקעה כלכלית בתושבי המדינה בעדיפות ראשונה - אין הסכמה!
ב. היש לפתוח דיון בנושא חוק השבות?
ג. הניתן לקיים ערבות הדדית במפגש בין אוכלוסיות מרקעים שונים ללא אפליה?

במפגש הבא נדבר גם על חשיבות הפעילות ברמה המקומית וכיצד נתווה במקביל שיתופי פעולה ברמה המחוזית והארצית?